

REDOVISNING AV BIDRAG TILL INTERNATIONELLT KULTURUTBYTE

NO SUCH THING AS WAS

REINCARNATING THE FOTO-ESCUPTURAS OF MEXICO

DIARIENUMMER 2014-5984 SAMT 2014/6000

GESKA & ROBERT BREČEVIĆ /PERFORMING PICTURES

WWW.PERFORMINGPICTURES.SE

EPOST: US@PERFORMINGPICTURES.SE

Foto-escultura (fotoskulptur) var ett säreget mexikansk kulturfenomen som existerade från 1920-talet fram till mitten av 80-talet. Uttrycksformen har blivit mer eller mindre negligerad i konst- och fotohistorien eftersom det ansetts vara en irrelevant, kommersiell konstform avsedd för arbetarklass och lägre medelklass. Under vår arbetsvistelse i Mexiko den 23 november 2014 till 7 januari 2015 har vi skapat samtida nytolkningar av foto-esculturas, som skulpterats fram genom traditionell teknik.

Arbetsvistelsen skedde på inbjudan av Centro Fotográfico Manuel Álvarez Bravo och de hantverksmässiga elementen skedde i samarbete med hantverkare från Talleres Comunitarios de Zegache. Efterforskningarna kring den sista relief-porträttören, Bruno Eslava Molina, skedde i samarbete med Karin Becker, professor emerita från Stockholms Universitet. Härutöver var samlaren och galleristen Marcel Rius från Tingladography behjälplig under vår vistelse.

Vårtprojekt och vår resa har på en och samma gång inneburit att efterforska, att producera samt att skapa förutsättningar för disseminering av våra resultat. Utgångspunkterna för vårt arbete har varit:

1. Att bland arkiv och eventuella efterlevande efterforska **hur** man gjorde *foto-esculturas* under perioden från 1920-talet till början på 80-talet. De aspekter vi framförallt var intresserade av var val av material och tillvägagångssätt, samt de kollektiva processer och samarbeten som krävdes för att få ett helgjutet resultat.
2. Vi skulle med denna kunskap ta upp **produktionen** av *foto-esculturas* genom att ta vidare kunskapen till de kollektivverkstäder i södra Mexiko (Talleres Comunitarios de Santa Ana Zegache) som vi samarbetat med sedan 2009.
3. Vi skulle inte bara kopiera utan även lägga till, dvs. **vidareutveckla** detta under 1900-talet senare hälft utslocknande uttryck och ge det en konstnärlig hemvist i vår samtid genom att göra en egen och personlig tolkning.
4. Vi skulle se till att säkerställa minst ett **exponeringstillfälle** av rang i Mexiko för att arbetet skulle hamna i en vidare populärkulturell kontext.

Enligt vår mening har vi lyckats med arbetet på samtliga punkter och nedan följer en kortare redogörelse med tillhörande bilder.

CENTRO DE IMAGEN i Mexiko befinner sig i huvudstaden och fyller huvudsakligen två roller. Det har en arkiverande roll över bildkonstens framväxt och utveckling i landet. Häri ingår alla uttryck som går att översätta till två dimensioner - från målning till fotografi. Centret är landsomfattande och har stora resurser - dessa sätts i arbete för att även anordna och kurera utställningar, såväl i de påkostade lokaler el Centro har i huvudstaden samt vandringsutställningar på spridda ställen i landet. På centret arbetar curators och etnologer samt många andra experter. Arkivet är flitigt använt av forskare.

Direkt under resans första dagar tog vi personlig kontakt med en av intendenterna på Centro de Imagen och hon gav oss tillgång till deras arkiv för att göra vidare efterforskningar. Vi kontaktade även **MUSEO DE ESTANQUILO** (som har en mexikansk populärvetenskaplig profil) och fick härigenom mer information kring den numera hädangångna grundaren av muséets samling av foto-esculturas.

Ytterligare samlare av *foto-esculturas* fick vi fördjupad kontakt med i samarbetet med fotogalleriet **TINGLADOGRAPHY**, i staden Oaxaca. Ägaren **MARCEL RIUZ** kommer ursprungligen från Barcelona, har varit i Mexiko de senaste 15 åren och är en samlare av s.k. vernakulärt (folkligt) fotografi som driver ett kommersiellt galleri som är unikt av sitt slag i ett Oaxaca vars övriga gallerier mestadels representerar *arte oaxaqueño*.

Med oss på vår resa var även **PROF. KARIN BECKER**, som vi har samarbetat sedan 2005. Även om hon numera är professor emeritus vid Stockholms Universitet är hon i allra högsta grad aktiv inom sitt område: etnografiska studier över användning av medier/media. Hon anordnar internationella seminarier kring bild- och samhällsstudier på Stockholms Universitet där bl.a. vi som Performing Pictures har presenterat vårt arbete i Mexiko. Projektet med *foto-esculturas* är väldigt passande för hennes område av studier och hon följde därför noggrant vår process.

Den siste *foto-escultura*-makaren, **BRUNO ESLAVA MOLINA** dog 2011 och vi hade tyvärr därför inte möjlighet att själva träffa honom. Han hann dock – strax innan sin bortgång – färdigställa en utställning tillsammans med den amerikanska forskaren **PAMELA SCHEINMAN**, som noggrant följt processen och nedtecknat val av material och tillvägagångssätt. Prof. Karin Becker tog kontakt med Pamela Scheinman och vi använde oss bland annat av hennes nedteckningar för att påbörja en serie handfasta experiment tillsammans med konsthantverkare i Oaxaca. Våra mångåriga samarbetspartners i **TALLERES COMUNITARIOS DE SANTA ANA ZEGACHE** hade aldrig hört talats om *foto-esculturas* (och på så vis fick vi som utomstående, från Europa,

en pedagogisk roll i att introducera mexikanska konsthantverkare i samtida mexikansk kulturhistoria).

Motiven för de nya *foto-esculturas* vi skulle komma att producera är hämtade ur vår svit av videoverk med titeln "**MÄN SOM FALLER**" – en studie i maskulinitet stadd i fritt fall. Denna förstlingsserie i Performing Pictures produktion (från 2004-06) har under senaste året fått förnyad aktualitet då vi blev inbjudna av svenska kulturinstitutet (Institut Culturel Suédois) i Paris att göra jättelika fasadprojektioner under "la Nuit Blanche" i oktober förra året. Inför denna utställning hade vi under hösten 2014 spelat in nya män-som-faller och därmed utökat vår serie med helt nya porträtt. Vi valde därför förde så in arbetet med män-som-faller i vårt arbete med foto-esculturas.

Ambitionen var att tillföra ytterligare en dimension till fotoskulpturerna – där en växelverkan mellan två- och tredimensionell figuration kompletteras med en dialektisk växelverkan mellan rörelse och stillhet. Såväl skulptur som stillbildsfotografi är frusna ögonblick – uttryck som befinner sig utanför tiden – men det ena desto mer i rummet. Genom att basera våra

skulpturer på en utvald bildruta i det dynamiska förlopp som det innebär för en fullvuxen man att gå från stående till liggande läge – hoppas vi betinga en utsträckning av tid och rörelseförlopp i betraktarens sinne.

Det vanligaste utsnittet för den klassiska fotoskulpturen var byster - där ansikte, hals, urringning, armar, etc. utgörs av fotografi och är tvådimensionellt, medan kläder såsom klänning eller kavaj och slips är snidade i relief och därefter målade. Män-som-faller är helfigursgestaltningar, och sådana finns också representerade bland traditionella fotoskulpturer, men förekommer mindre frekvent.

I dokumentationen av utställningen 2011 på Museo del Estanquillo i Mexiko City, finns dokumentationsbilder på ett helfigursporträtt av en pojke som sitter på en stol. Och bland arkiven av Centro Fotográficos månatliga Luna Cornea-utgåva hittade vi fler bilder på *fotoculturas* med helfigursporträtt.

Mycket av de initiala experiment vi utförde handlade om a) att utröna vilken typ av papper och print vi skulle använda oss av och 2) vilka delar som skulle vara relief och vilka fotografi. På punkt nummer 2 var det givet att ansikte och allt som höll en hudton skulle vara foto, men snabbt utökade vi det till att även omfatta byxor.

I frågan om val av papper samt printteknik gjorde vi många försök. Det traditionella silvergelatinpappret som de klassiska mästarna hade arbetat på är inte längre i bruk och det fotografiska papper vi kunde få framkallade fotografier på i Oaxaca var alldeles för blanka. Handkolorering av fotografier brukar utgöra ett av stegen i framställningen av fotoskulpturer och vi experimenterade med olika målningstekniker (olja på fotopapper, akryl och akvarell på printar på akvarellpapper etc.).

Med möjligheten till digital efterbearbetning av färger och det faktum att vi utgick från digitala bilder (stillbilder ur videoverk) framstod detta moment efter ett tag som överflödigt. Vi såg helt enkelt ingen skillnad mellan det handkolorerade svartvita fotot och det färgfotografi där vi digitalt påverkat färgerna innan utskrift/framkallning. Då det unika med fotoskulpturer är växelverkan mellan det två- och tredimensionella planet, utgjorde handkoloreringen en onödig komplikation vi beslöt oss för att hoppa över.

En sjunde figur lades till serien av de nyttillverkade fotoskulpturerna - mor och dotter i fabelform, iklädda kanin- och fågelmasker – en sorts animalisk uppenbarelse.

Samtliga figurer har utarbetats i cederträ – som har den mjukhet och formbarhet som krävs för att skulptera fram de "klädda" delarna av fotografierna. Dessa har sedan målats med akrylfärg och slutligen har de fotografiska delarna limmats fast på de plana (eller snarare smått konvexa ytorna). Ramar har snidats i mahogny – ett något hårdare och mycket tyngre träslag som får vackrare färg med enkel naturnära behandling (inoljning).

Vi har enligt alla tränade ögon och kännare/samlare i Mexiko lyckats återskapa den utdöda konstformen *foto-escultura*. **CENTRO FOTOGRÁFICO MANUEL ALVAREZ BRAVO (CFMAB)** har bistått med faciliteter för fotografering samt framkallning. Den färdiga serien av fotoskulpturer "**REVELACIÓN #1-#6**" samt "**BEASTIE GIRLS**" presenterades på CFMAB. Chefsintendenten **DANIEL BRENA** bjöd in oss att 2016 göra en större utställning/retrospektiv av Performing Pictures arbete, inkluderande både fotoskulpturer och videoverk.

Fram tills dess planerar vi att göra 10-13 fler fotoskulpturporträtt av män som faller.

MARCEL RIUZ från Tingladography har hela tiden generöst bistått med material i form av sin samling av *foto-esculturas* samt ramar från olika epoker, gamla foton, etc. Vårt arbete med honom ledde till en inbjudan till att delta i utställningen **FOTOGRAFIA MEXICANA INTERVENIDA** – där utvalda mexikanska konstnärer (och Performing Pictures som enda icke-mexikanska konstnärer) har fått varsitt äldre foto som utgångspunkt för ett nytt verk. Vårt bidrag till utställningen såldes första veckan.

Vi har transporterat hem de nyttillverkade fotoskulpturerna till Sverige och arbetar nu med ett utställningsförslag till svenska konsthallar och utställare. Fotoskulpturer och videoinstallationer utgör en helhetsutsaga där Performing Pictures mångåriga arbete med film nu tagit steget ut i skulptur.

Vi bifogar detta utställningsförslag på svenska – med tillägget att vi förutom utställningen på CFMAB i Oaxaca tittar på utställningsmöjligheter i Mexiko City – möjligen på galleriet **CASA LAMM** där vi tidigare ställt ut. Dialog har inletts med fristående curatorn **PABLO RICO** (född på Mallorca, verksam i Spanien och Mexiko) kring möjlig utställning i Mexiko City.

Arbetet med filmen **“REVELACIÓN”** fortgår och här utgör som sagt *foto-esculturas* en bärande del – det är den röda tråd som binder samman män som faller och de uppenbarelser vi på Oaxacas landsbygd under två års tid varit på jakt efter.

